

Manden med de fire Copenhagen Cup-sejre

Den europæiske champion Charlie Mills satte gang i de Internationale Mesterskaber i Danmark.

Tekst: Lars Donatzky

Det er de færreste, der opnår at vinde et Copenhagen Cup, og da Jeppe Juel i fjor fik sejren tilkendt med Orali ved diskvalifikation af Cabillion, kom han i det fine selskab af kuske, der har vundet løbet mere end en gang, da han også sejrede med Bo Westergård-trænede Wishing Stone i 2012.

De andre danske i den kategori er Niels Jan Koster (sejre 1938 og 1948) og Preben Kjærsgaard, der sejrede uforglemmeligt med Meadow Roland tre år i træk 1988 til 1990.

Naturligvis har svenskerne også sat det helt store aftryk på vores internationale løb, der i år køres for 60. gang med start i 1928 og uden afbrud fra 1975.

Tre svenske champions har hver deres trio på vinderlisten, Sören Nordin med Frances Bulwark 1952, Rulle Rappson 1961 og Wiretapper 1976, Stig H. Johansson med Indian Silver 2000, Victory Tilly 2001 og Erik Adielsson-kørte Nu Pagadi i 2010, Åke Svanstedt med Zoogin 1997, Gidde Palema 2003 og Mr. Picolit 2009.

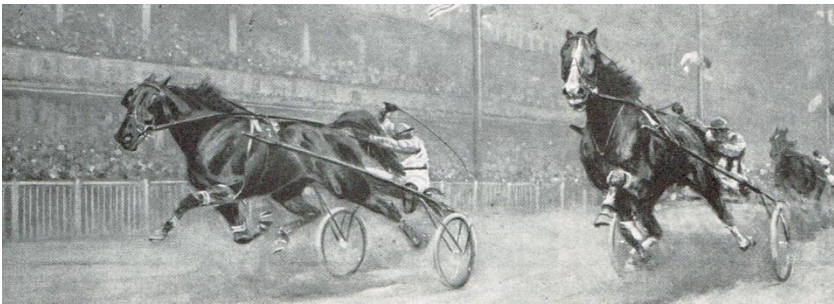

Foto efter maleri: Walter Dear og Charlie Mills besejrer den østrigske stjerne Heinrich i Wien i Graf Hunyadi Gedenk-rennen.

Der knytter sig store sportslige erindringer til disse og de andre nyere Copenhagen Cup-løb. Hver entusiast sine favoritter, men denne historie kommer til at handle om en mand, som ret få af helt naturlige grunde kan have en erindring om, den europæiske champion Charlie Mills, der som eneste kusk og træner står for fire Copenhagen Cup-sejre, de tre første i 1928, 1931 og 1932, den fjerde 25 år senere i 1957.

Danmark i forgrunden

Til at begynde med var navnet Internationalt mesterskab, og det første blev holdt d. 12. august 1928 i forbindelse med den 2. europæiske travkongres. Danmark var organisatorisk med helt fremme, og København var en travmetropol sammen med Rom, Wien, Berlin, Paris og Moskva.

Stemingen var høj i de danske stalde, for ugen inden havde man gjort rent bord i det allerførste svenske trav-derby med Ibrahim Pascha (Sofus Sørensen) som vinder efter hård kamp med Joko Worthy (Koster) og med årets danske sensationsderbyvinder Johnny Finance (Leth Olsen) på tredjepladsen.

Koster og Sofus Sørensen var begge lige omkring 40 år og på toppen af deres karriere. De stillede op til en kamp i heatløbet med deres bedste amerikanere i form af Harrison Dillon (Koster) og Colonel Foote (Sofus), men efter to flotte heatsejre tog den jævnaldrende 'tyske' gæst Charlie Mills og hans otteårige røde amerikaner Guy Bacon førstepræmiens 11.000 kr., og banerekorden blev sænket til 1:19,4 ved den overlegne sejr i 2. heat. Første gang havde Koster tæt på efter en stærk finish (begge heste i 1:20,7), mens han og Harrison Dillon løb i ærefuld afstand anden gang på 1:20,2.

Billedcollage fra 1928 og heatsejrene med Guy Bacon. Øverst er Koster tæt på med Harrison Dillon i yderbanen.

Guy Bacon var storfavorit begge gange, og han gentog bedrifterne en måned senere, da han i to heats vandt storløbet Matadoren Rennen på Mariendorf-banen i Berlin. En samlet nr. 2 blev Harrison Dillon og Koster, og det var den hidtil bedste 'internationale' præstation af en dansk træner og kusk på dette tidspunkt. Man skal vide, at Matadoren Rennen dengang var et af Europas største løb.

Guy Bacon var ikke Europas bedste hest, han var uden chance mod den franske championhoppe Uranie, der netop samme år havde vundet Prix d'Amérique for tredje gang i træk.

Walter Dear – enestående i international travhistorie

Næste internationale mesterskab tre år senere ved banens 40-års-jublæum 1931 med 25.000 kr. i præmier var et scoop, som vakte opsigt i hele travverdenen. De to gamle venner Charlie Mills og Otto Dieffenbacher mødte op med hver sin amerikanske stjerne til hestenes første opgør. Mills kom med Hambletonian-vinderen fra 1929 Walter Dear, Dieffenbacher med årets vinder af Prix d'Amérique, Hazleton.

Walter Dear vandt i to hårde, tætte og spændende heats og sænkede banerekord til 1:18,4 ved et arrangement, der aldrig havde været set magen til. Kong Christian X kom på sit første og vistnok eneste besøg til trav, og publikum strømmede til i et omfang, så man en overgang måtte lukke for adgang på nær til 10 kronerspladserne med siddepladser ved borde på inderbanen! De havde dog ikke publikums interesse, og lidt senere åbnede man igen for 3-kroners adgang. I alt kom ca. 17.000 gæster, det var aldrig set før, og spilomsætningen blev årets højeste på 243.363 kr. Entréindtægten på 33.000 kr. oversteg løbets rekordpræmiesum.

Trav på Politikens forside efter 40-årsjubilæet. Man fornemmer den intense kamp med Walter Dear og Charlie Mills udvendigt til højre.

En offervillig hesteejer

En af dagens helt store spillere var den italienske ejer af Hazleton, der gjorde hesten til storfavorit i begge heats til 14:10 og 12:10, mens Walter Dear gav oddsene 27:10 og 23:10. Det kunne bl.a. aflæses i antallet af de såkaldte 50-kroners-boner. I 1. heat var der spillet 2 af den størrelse på Walter Dear, mens signor Palazzoli formentlig har købt mindst 180 af de 186 50-kroners-boner, som blev satset på Hazleton. Det fortsatte i mindre skala i andet heat, så han har formentlig tabt mindst 15.000 kr.

Den 'offervillige' hesteejer og spiller Palazzoli, trænerne Dieffenbacher og Mills, billedet formentlig taet før dvsten i 1931.

En af seks travbrødre

Charlie Mills opvækst og nationalitet kom til at spille en afgørende rolle for hans liv. Han blev født i 1888 på Bahrenfeld-banen i Hamborg, hvor der senere blev anbragt en mindeplade af samme grund. Han var en af seks travsønner med licens af den gamle irer Anthony Mills, og mens hans bror Johnny søgte og fik tysk statsborgerskab, forblev Charlie Mills at være brite. Han startede tidligt som amatør og blev allerede tysk champion i en alder af 19 år i 1907. I 1912 blev

Skal tallene oversættes til i dag, kan man gange med 40 for at få et omtrentligt vurdering med nutidens øjne. Præmiesum 1 million kr., entreindtægt på 1,3 millioner kr., totoomsætning på 9,7 millioner kr. og et spillertab for Palazzoli på anslået en halv million kr.

Intet at sige til, at travbanen ville gentage succesen året efter. Mills og Walter Dear kom igen i 1932, de sejrede på ny, dog først efter tre heats og efter meget hård kamp med Legality (Walter Heitmann), som havde vundet første heat og efter manges mening også var først over mål anden gang! Det var før målfoets indførelse og bliver aldrig opklaret.

Walter Dear var en europæisk champion, og parret vandt i 1934 Prix d'Amérique. Hvilke andre heste har i øvrigt sejret i både Hambletonian og Prix d'Amérique? Du behøver ikke at tænke længe. INGEN!

han den første med over 100 sejre i sæsonen.

Interneret på Ruhleben

Men 1. verdenskrig brød ud, og så blev han som britisk statsborger holdt fangen eller rettere sagt interneret på travbanen Ruhleben i Berlin, i øvrigt sammen med mange andre udenlandske hestefolk, bl.a. den senere danske galopchampion Percy Waugh. Mills fortsatte med at træne, mens bl.a. nævnte Otto Dieffenbacher kørte for ham.

Straks efter verdenskrigens ophør flyttede Mills, formentlig træt af tyske tilstande til Wien, hvor han slog sit navn fast som Europas førende travtræner med bl.a. tre østrigske derbysejre, og med den senere danske travtræner Arnold Jensen som førstemand. Men lokket af en kæmpekontrakt rejste han alligevel til Berlin i 1924. Kontrakten var med stutierne Falkenhagen og Damsbrück, ejet af henholdsvis storkøbmanden Leo Levin og kunstforlæggeren og industrimagnaten Bruno Cassirer.

Fik opholdstilladelse til karriere i Danmark

Østrigsk karikatur af deres elskede 'Charlie'

Måske så Mills nogle år senere, hvad der var ved at ske i Tyskland. I hvert fald søgte han i 1931 om at få opholdstilladelse i Danmark, og opholdstilladelsen blev bevilget november 1931 i første omgang for et halvt år, hvilket var normalt. Men på de betingelser ville Mills ikke starte dansk trænervirksomhed, ellers havde det nok/måske heddet Mills Memorial i stedet for.

Walter Dear fortsatte med succeser over Europa, og for Mills blev dens søn Probst tysk derbyvinder 1935 og rekordholder for europæiske fødte 1937 med 1:17,4. En ny champion og sejrsmaskine (78 starter, 55 sejre) og i øvrigt toer i Prix d'Amérique 1939.

Hitler var kommet til magten, Bruno Cassirer var som jøde flygtet til England, Mills havde overtaget stutteri og heste, og trods sin nationalitet fik han nu under 2. verdenskrig tilladelse til at køre væddeløb. Han vandt bl.a. sit 9. tyske travderby 1942 med Walter Dear-sønnen Missouri. Han opererede fra stutieret Staffelde udenfor Berlin, og i de allersidste dage af 2. verdenskrig hejste han Union Jack for at markere sine rettigheder som britisk statsborger.

Stjernerne stjålet til uvis skæbne

Men lovløsheden var fremherskende, flaget hjalp ikke, og såvel Missouri som de to stjerner Walter Dear og Probst var blandt de tyve heste, der blev stjålet fra stutieret i disse dage. Teoriene og rygterne var mange. Stjålet af russerne til avlsbrug, brugt som hestekød til de sultende tyskere, solgt på det sorte marked til travfolk. Derbyvinderen Missouri blev dog senere fundet, leveret tilbage og sikret for tysk avl.

Trods denne oplevelse kørte Charlie Mills i Berlin endnu i nogle år, nu på Karlshorst-banen, fordi Mariendorff og især Ruhleben med beliggenhed nær en af Görings store flyfabrikker var blevet sønderbombet af englænderne. Mills blev tysk champion i 1945 og 1946, og Karlshorst forblev eneste travbane i DDR.

Med Gelinotte fra Paris

Så kaldte Paris, først i samarbejde med grækeren Chyriacos, men så vendte Mills nærmest op og ned på fransk travsport med sine amerikanske træningsmetoder og heatarbejder, og han blev fransk kuskechampion i 1949, fransk trænerchampion i 1953. Han var en europæisk champion, hans udgangspunkt var slottet og træningscenteret Chamant 40-50 km. fra Paris, samme sted og på samme træningsbane, hvor Axel Jacobsen vintertrænede Frisky Frazer og en række andre heste over en 15-årig periode.

Mills blev sidste gang modtaget af sine gamle venner i Danmark i 1957, nu 25 år senere og 68 år gammel. Der havde været pause i de internationale mesterskaber fra 1933 til 1938, men herefter kørtes med mellemrum mesterskabsløb, der kun havde skandinavernes bevågenhed. Præmierne var ikke store nok til sydeuropæerne.

Altså indtil 1957, fordi Danmark året inden havde tilsluttet sig den europæiske travunion og havde fået tildelt sit første Grand Circuit-løb. Det blev afholdt 19. maj 1957 og med rekordpræmier på 60.000 kr., det dobbelte af derbyets.

Med lidt ekstrabetaling havde man fået overtalt Charlie Mills til at komme med verdens rigeste travhoppe, Gelinotte, der havde vundet Prix d'Amérique både 1956 og 1957, og trods toptillæg på 40 meter over 2500 meter vandt parret sikkert foran italienske Jariolain (Zamboni), der lignede en sensation i føring før opløbsgalop. Løbet hører til mine tidligste store travminder, og der må vel stadig være en håndfuld andre travtosser, der var på plads den dag.

Gelinotte og Charlie Mills hyldes på æresrunden i 1957

Fest bagefter. Championerne Gerhard Petersen, Gösta Nordin, Charlie Mills og Mark Ingdam.

Ikke er øje var tørt, og banen noterede endnu en flot sportsdag med en fin omsætning og med et stort besøg, som dog ikke kunne måle sig med derbydagene. Mills havde vundet sit fjerde Copenhagen Cup ud af karrierens i alt 4.364 sejre – verdensrekord indtil Johannes Frömning tog over.

Færdigredigeret april 2015.